

Expunere de motive

Prezenta propunere legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 239/2007 privind reglementarea regimului juridic al unor bunuri imobile aflate în folosința unităților de cult, în vederea clarificării regimului juridic al lăcașurilor de cult, al mănăstirilor, al schiturilor, al sinagogilor, al templelor, al moscheilor, precum și al clădirilor ori părților de clădiri aflate în legătură funcțională cu acestea.

Legea nr. 239/2007 a creat un mecanism juridic prin care imobilele aflate în proprietatea statului ori a unităților administrativ-teritoriale și atribuite în folosință gratuită cultelor religioase după 1 ianuarie 1990 pot fi transmise fără plată în proprietatea unităților de cult deținătoare. Cu toate acestea, practica a evidențiat existența unor situații în care lăcașuri de cult, temple, sinagogi, mănăstiri sau părți ale unor ansambluri religioase au fost folosite de comunitățile religioase înainte sau după data de 1 ianuarie 1990, fără a exista o legislație care să permită readucerea acestora în proprietatea lor.

Această situație creează o dificultate juridică și administrativă pentru comunitățile religioase care, deși au folosit în mod efectiv asemenea imobile pentru activități religioase, liturgice, pastorale sau monahale, nu pot beneficia în mod efectiv de mecanismul prevăzut de Legea nr. 239/2007 în multe cazuri, în principal din cauza lipsei unui act formal emis de autoritățile statului.

Scopul prezentei propuneri legislative este de a corecta această lacună și de a permite transmiterea dreptului de proprietate către centrele de cult sau unitățile de cult deținătoare și în acele cazuri în care folosința lăcașului de cult sau a imobilului aflat în legătură funcțională cu acesta poate fi dovedită prin alte înscrisuri, precum extrase de carte funciară, documente cadastrale, evidențe fiscale, adeverințe emise de autorități publice, registre parohiale sau monahale, autorizații, procese-verbale, corespondență administrativă, documente de arhivă ori alte înscrisuri care confirmă destinația și folosința imobilului.

Lăcașurile de cult nu sunt simple clădiri administrative. Bisericele, templele, sinagogile, moscheile, mănăstirile și schiturile reprezintă repere spirituale, culturale, istorice și identitare ale comunităților care le-au construit, le-au întreținut și le-au folosit. În mod firesc, aceste imobile se află cel mai bine în proprietatea comunităților religioase care le utilizează potrivit destinației lor firești și care au vocația de a le conserva, administra și transmite generațiilor viitoare.

Prezenta propunere legislativă are și o dimensiune reparatorie. În istoria recentă a României, numeroase comunități religioase au fost afectate de regimuri autoritare și dictatoriale, indiferent dacă acestea au fost de extremă dreaptă sau de extremă stângă. Credincioși, clerici, comunități monahale și comunități evreiești au suferit persecuții, marginalizare, exproprieri, limitări ale libertății religioase sau

pierderea controlului asupra unor bunuri esențiale vieții comunitare. Reglementarea propusă reprezintă un gest de normalizare juridică și de respect față de memoria acestor comunități.

În mod deosebit, trebuie subliniată importanța protejării sinagogilor și templelor evreiești, care constituie nu doar lăcașuri de cult, ci și mărturii istorice ale unei comunități profund afectate de tragediile secolului al XX-lea. O sinagogă păstrată și administrată de comunitatea sa este un simbol al continuității, al memoriei și al demnității. Același principiu este valabil pentru biserici, mănăstiri, schituri și celelalte lăcașuri de cult care au supraviețuit schimbărilor de regim, presiunilor ideologice și transformărilor sociale.

Un exemplu simbolic îl reprezintă marile sinagogi și temple istorice din România, care, dincolo de funcția lor religioasă, păstrează memoria comunităților evreiești locale și contribuie la patrimoniul cultural național. În același mod, bisericile și mănăstirile istorice reprezintă repere de continuitate pentru comunitățile creștine și pentru identitatea locală. Aceste imobile nu pot fi tratate exclusiv ca bunuri patrimoniale abstracte ale statului, ci trebuie privite în legătură organică cu viața spirituală și comunitară pe care o servesc și trebuie redade comunităților religioase, celor care le-au edificat și folosit conform propriei credințe.

Prin prezenta propunere legislativă se instituie un termen special de 90 de zile pentru adoptarea actului administrativ necesar transmiterii dreptului de proprietate în cazul lăcașurilor de cult, al mănăstirilor, al schiturilor, al ansamblurilor mănăstirești și al clădirilor ori părților de clădiri aflate în legătură funcțională cu acestea. Termenul este justificat de natura specială a acestor imobile și de necesitatea soluționării cu celeritate a situațiilor juridice care afectează exercitarea libertății religioase și administrarea patrimoniului comunitar. Termenul scurt este necesar și datorită faptului că o parte din aceste imobile se află în stare de degradare avansată și nu există interes din partea deținătorilor de a le renova sau pune în siguranță, chiar dacă unele dintre acestea sunt clădiri de patrimoniu.

Propunerea legislativă menține garanțiile necesare pentru protejarea proprietății publice și private a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, întrucât transmiterea dreptului de proprietate se realizează numai cu privire la imobilele sau părțile de imobile folosite sau care au fost folosite în mod efectiv și dovedit de unitatea de cult solicitantă. În cazul în care folosința privește numai o parte determinată sau determinabilă a imobilului, transmiterea se va realiza doar cu privire la acea parte, pe baza documentației cadastrale întocmite potrivit legii.

Totodată, propunerea legislativă păstrează caracterul protejat al acestor bunuri după transmiterea dreptului de proprietate, prin menținerea interdicției de înstrăinare și de schimbare a destinației timp de 30 de ani. Această interdicție garantează că scopul legii nu este transferul unor bunuri în circuitul civil obișnuit, ci consolidarea legăturii dintre comunitatea religioasă și lăcașul său de cult.

Adoptarea prezentei propuneri legislative contribuie la clarificarea regimului juridic al unor imobile cu valoare spirituală, istorică și comunitară, la repararea unor situații generate de lipsa documentelor formale de atribuire în folosință și la consolidarea respectului statului față de libertatea religioasă, patrimoniul confesional și memoria comunităților afectate de regimurile autoritare ale secolului trecut.

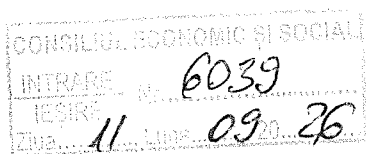
Față de cele arătate, supunem Parlamentului spre adoptare prezenta propunere legislativă.

Inițiatori,

Nr. crt.	Deputați/Senatori	Grupul parlamentar	Semnătură
1.	Szabó Ödön	UDMR	
2.	Kodolányi Bogdan	USR	
3.	STANESCU VENIA	PNL	
4.	DOGAN IONEL	PNL	
5.	STEFAN-LUCIAN IONUT	USR	
6.	ZISOPOL DRAGOS	MIHOREȘTI	
7.	ORTOGI ORILEAN	MIHOREȘTI	
8.	Ghigiu Alexandru Mihai	PSD	
9.	BÍRÓ ROZÁLIA - IBOLYA	UDMR	
10.	MARKÓ ATTILA GABOR	UDMR	
11.	KANTOR BOGLARKA	UDMR	
12.	CSÁSZÁR KÁROLY ZOLTÁN	UDMR / RMDSZ	
13.	PAJNÁK JÓHANN SZILÁRD	UDMR	
14.	KOUDOS NÉMETI	UDMR / RMDSZ	
15.	KONDOR ÁGOTA	UDMR	
16.	TURÓZ LÓRÁND	RMDSZ / UDMR	
17.	VERLER SIMIU	MINO.	

Tabel cu inițiatorii propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 239/2007 privind reglementarea regimului juridic al unor bunuri imobile aflate în folosința unităților de cult

18.	GANTONDI	Mihail
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.		
34.		
35.		
36.		
37.		
38.		

Parlamentul României

Camera Deputaților

Senatul

Lege

pentru modificarea și completarea Legii nr. 239/2007 privind reglementarea regimului juridic al unor bunuri imobile aflate în folosința unităților de cult

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. – Legea nr. 239/2007 privind reglementarea regimului juridic al unor bunuri imobile aflate în folosința unităților de cult, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 1 august 2007, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

(1) Imobilele aflate în proprietatea statului ori a unităților administrativ-teritoriale, atribuite în folosință gratuită cultelor religioase după 1 ianuarie 1990, precum și lăcașurile de cult aflate în folosința cultelor religioase anterior sau ulterior datei de 1 ianuarie 1990, pot fi transmise fără plată în proprietatea unităților de cult deținătoare, în condițiile prezentei legi.”

2. La articolul 1, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

(2) Prin unitate de cult deținătoare se înțelege centrul de cult sau unitatea locală de cult recunoscut, cu personalitate juridică, care deține în folosință gratuită unul sau mai multe imobile atribuite cu acest titlu după 1 ianuarie 1990 ori care a folosit sau folosește, anterior sau ulterior datei de 1 ianuarie 1990 și până la data depunerii cererii, unul sau mai multe lăcașuri de cult în vederea desfășurării unei activități specifice cultului.

3. După alineatul (2) al articolului 1 se introduc patru noi alineate, alin. (2¹)–(2⁴), cu următorul cuprins:

„(2¹) În sensul prezentei legi, prin activități specifice cultului se înțeleg activitățile religioase, liturgice, pastorale, monahale, administrative, educaționale, sociale, culturale, caritative sau de patrimoniu, desfășurate de unitățile de cult potrivit statutelor proprii și legislației în vigoare.

(2²) În cazul imobilelor reprezentând lăcașuri de cult, biserici, capele, temple, sinagogi, moschei, mănăstiri, schituri, ansambluri mănăstirești, clădiri sau părți de clădiri aflate în legătură funcțională cu lăcașul de cult ori cu mănăstirea, transmiterea dreptului de proprietate este obligatorie, la cererea unității de cult deținătoare, dacă este dovedită folosința acestora potrivit prezentei legi.

(2³) În situația prevăzută la alin. (2²), autoritatea competentă are obligația de a adopta actul administrativ necesar transmiterii dreptului de proprietate în termen de cel mult 90 de zile de la data înregistrării cererii complete.

(2⁴) Transmiterea dreptului de proprietate se realizează numai asupra imobilelor, părților de imobile, terenurilor aferente și construcțiilor care au fost folosite în mod efectiv și dovedit de unitatea de cult solicitantă. În cazul în care folosința privește numai o parte determinată sau determinabilă a imobilului, transmiterea se va realiza numai cu privire la partea respectivă, pe baza documentației cadastrale întocmite potrivit legii.”

4. La articolul 2, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

(1) În vederea transmiterii dreptului de proprietate asupra imobilelor, părților de imobile, terenurilor aferente și construcțiilor prevăzute la art. 1, unitățile de cult vor depune câte o cerere pentru fiecare imobil sau parte de imobil la titularul dreptului de proprietate ori la autoritatea sau instituția publică ce exercită dreptul de administrare asupra acestuia.”

5. La articolul 2, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

(2) Cererea va fi însoțită de următoarele documente:

a) datele de identificare a solicitantului;

b) copia legalizată a actului de atribuire în folosință gratuită a imobilului, dacă un asemenea act există;

c) în lipsa actului prevăzut la lit. b), înscrisuri doveditoare privind folosința imobilului sau a părții de imobil de către unitatea de cult, inclusiv, după caz, extrase de carte funciară, documente cadastrale, evidențe fiscale, adeverințe emise de autorități publice, registre parohiale sau monahale, autorizații, procese-verbale, corespondență administrativă, documente de arhivă ori alte înscrisuri care confirmă destinația și folosința imobilului;

d) datele necesare identificării imobilului și adresa la care este situat și/sau extras de carte funciară pentru informare, nu mai vechi de 30 de zile anterior depunerii cererii;

e) documentație cadastrală sau releveu, după caz, din care să rezulte identificarea imobilului ori a părții de imobil pentru care se solicită transmiterea dreptului de proprietate;

f) descrierea activităților specifice cultului desfășurate în imobil sau în partea de imobil.”

6. După alineatul (2) al articolului 2 se introduc șase noi alineate, alin. (2¹)–(2⁶), cu următorul cuprins:

(2¹) În cazul în care cererea privește un imobil reprezentând lăcaș de cult, biserică, capelă, templu, sinagogă, moschee, mănăstire, schit, ansamblu mănăstiresc, clădire sau parte de clădire aflată în legătură funcțională cu lăcașul de cult ori cu mănăstirea, autoritatea competentă nu poate respinge cererea exclusiv pentru lipsa unui act formal de atribuire în folosință gratuită, dacă folosința imobilului este dovedită potrivit alin. (2) lit. c), și are obligația de a o soluționa cu celeritate.

(2²) În termen de 30 de zile de la înregistrarea cererii, autoritatea competentă are obligația de a verifica documentația depusă și de a comunica unității de cult solicitante eventualele completări necesare. Necomunicarea solicitării de completare în acest termen echivalează cu acceptarea documentației ca fiind completă.

(2³) Completările solicitate potrivit alin. (2²) se depun în termen de 30 de zile de la data comunicării solicitării. Termenul de 90 de zile prevăzut la art. 1 alin. (2³) curge de la data depunerii completărilor sau, după caz, de la expirarea termenului prevăzut la alin. (2²), dacă nu au fost solicitate completări.

(2⁴) În cazul în care imobilul sau partea de imobil se află în domeniul public al statului ori al unei unități administrativ-teritoriale, autoritatea competentă are obligația de a iniția, în cadrul termenului prevăzut la art. 1 alin. (2³), procedura de trecere a acestuia în domeniul privat, în condițiile legii, în vederea transmiterii dreptului de proprietate către unitatea de cult deținătoare.

(2⁵) În cazul imobilelor sau părților de imobile care aparțin domeniului public ori privat al statului, cererile se adresează Guvernului României, prin Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, dacă imobilul a fost atribuit în folosință gratuită prin hotărâre a Guvernului, ori autorității sau instituției publice care exercită dreptul de administrare, în celelalte cazuri.

(2⁶) În cazul imobilelor sau părților de imobile care aparțin domeniului public ori privat al statului și care se încadrează în prevederile art. 1 alin. (2²), cererile se adresează Guvernului României, prin Secretariatul de Stat pentru Culte.

(2⁷) În cazul imobilelor sau părților de imobile care aparțin domeniului public ori privat al unităților administrativ-teritoriale, cererile se adresează consiliului local, consiliului județean sau Consiliului General al Municipiului București, după caz.”

7. Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 3. – (1) Transmiterea dreptului de proprietate asupra imobilelor prevăzute la art. 1 se aprobă, după caz:

a) prin hotărâre a Guvernului, pentru imobilele aflate în proprietatea statului;

b) prin hotărâre a consiliului local, a consiliului județean sau a Consiliului General al Municipiului București, pentru imobilele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale.

(2) Actul administrativ prevăzut la alin. (1) va cuprinde în mod obligatoriu datele de identificare ale imobilului sau ale părții de imobil, suprafața terenului, suprafața construită, numărul cadastral, numărul de carte funciară, destinația imobilului, unitatea de cult beneficiară și mențiunea privind interdicția de înstrăinare și de schimbare a destinației potrivit prezentei legi.

(3) În cazul imobilelor prevăzute la art. 1 alin. (2²), actul administrativ de transmitere a dreptului de proprietate se adoptă în termen de cel mult 90 de zile de la data înregistrării cererii complete.

(4) Refuzul nejustificat de soluționare a cererii, nesoluționarea cererii în termenul prevăzut de prezenta lege sau respingerea cererii cu încălcarea dispozițiilor prezentei legi pot fi atacate de unitatea de cult solicitantă la instanța de contencios administrativ competentă, în condițiile legii.”

8. După articolul 3 se introduce un nou articol, art. 3¹, cu următorul cuprins:

„Art. 3¹. – (1) Dreptul de proprietate dobândit în temeiul prezentei legi se înscrie în cartea funciară în favoarea unității de cult beneficiare, în baza actului administrativ de transmitere și a protocolului de predare-preluare.

(2) Protocolul de predare-preluare se încheie în termen de cel mult 15 zile de la data comunicării actului administrativ de transmitere.

(3) În cazul în care transmiterea privește numai o parte de imobil, înscrierea în cartea funciară se realizează după întocmirea și recepționarea documentației cadastrale necesare individualizării părții transmise.”

9. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. – (1) Imobilele dobândite în proprietate în temeiul prezentei legi nu pot fi înstrăinate și nu li se poate schimba destinația timp de 30 de ani de la data înscrierii dreptului de proprietate în cartea funciară.

(2) În cazul nerespectării interdicției prevăzute la alin. (1), dreptul de proprietate revine de drept statului sau unității administrativ-teritoriale care a transmis imobilul, după caz, în condițiile legii.”

Art. II. – Cererile aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a prezentei legi se soluționează potrivit dispozițiilor Legii nr. 239/2007, astfel cum a fost modificată și completată prin prezenta lege, dacă acestea sunt mai favorabile unității de cult solicitante.

Art. III. – În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va modifica și completa, după caz, normele metodologice sau va adopta actele administrative necesare aplicării prezentei legi.

Art. IV. – Legea nr. 239/2007 privind reglementarea regimului juridic al unor bunuri imobile aflate în folosința unităților de cult, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR

PREȘEDINTELE
SENATULUI